

Szerkesztőségi Iroda:

Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Ploitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
lések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy hónapra — — — 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadhat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
délután 5 órakor. *****

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam 11. szám.

Szerda, január 15.

A vidék hangulata.

— jan. 15.

A fővárosi ellenzéki lapok mostanában tele vannak aféle mondva csinált hirdetésekkel, hogy a vidéki munkapárti szervezetekben forrongások vannak a kormány benyújtotta választójogi törvényjavaslatával szemközt. Hát ennek éppen az ellenkezője az igaz. Azok a hirdetések hamisak s némi vérmes és rosszakaratu fantáziával egytől-egyig hevenyében ott készülnek a budapesti szerkesztőségek asztalain és akik ezeket a híreszteléseket kieszelik, merőben tájékozatlanok a vidék igazi hangulatáról. Azt hisszük, a kiábrándulás ezen a téren hamarosan be fog következni és az ellenzéki mesék színes szappanbuborékai egymásután gyorsan szétpattannak. A tények már eddig is jeges zuhanyként omlanak a meseköltő fővárosi urak nyakába.

A sokszor lekiesinyelt vidék józan és higgadt választóközönsége nagyon megfontolt önállósággal gondolkozik ilyen sorsdöntő nemzeti kérdésben, mint a választójogi reform s nem engedi magát pórázon vezetni, még a saját képviselőjétől sem, annál kevésbé fővárosi frazeológia gyárakban készült felszínes szövegektől.

Igy történt, hogy gyors egymásutánban három helyen — Hatvanban, Temesvároton és Marosvásárhelyen — a mandátumadó választók keményen és határozottan állást foglaltak ama képviselők ellen, akik a választójogi javaslat benyújtásával kapcsolatban a nemzeti munkapártból kiléptek. A választók tehát, ha a képviselők kiléptek is a munkapártból, ők maguk megmaradnak annak a kötelekben és nemcsak, hogy bizalommal fogadják a kormány választójogi törvényjavaslatát, hanem a történetek után bizal-

A miniszter.

A Páris—lyoni gyorsvonat készen állott az indulásra. A mozdony nehezen lihegett és forró gőzpárákat eregetett a pályaudvar hideg levegőjébe, mintha az előtte álló hosszú utra lélegzetet akart volna venni s megszabadulni minden felesleges tehertől. A kocsi ajtóit már többnyire be voltak zárva. A vonatvezető úgy állott ott, mint egy márványszobor, karját felemelve, kis füttyülőjét, mely az indulásra a jelt adja, ajka közelében tartva.

Az egyik elsőosztályú szakaszban egészen egyedül ült egy ur. Ezen a szakaszon egy tábla volt ezzel a felirással: „lefoglalva”, belül pedig puhán dagadó selyemplüssön ült öccsencéje, a miniszter. A kecskeszakállas, aranykeretű szemüveges ur, lakkeipőben, cilinderrel, a harmadik köztársaság közoktatásügyi és szépművészeti minisztere volt. Mosolygott. Nem belső szükségéből, hanem megszokásból, hogy ne jöjjön ki a gyakorlatból. Tulajdonképpen nagyon kellemetlen volt számára az utazás, sokat küzdött ellene, míg végre sóhajtván magára vette az igát, miután kollegája, a miniszterelnök világosan bebizonyította, hogy jelenléte Bamberger polgártárs szobrának leleplezésénél feltétlenül szükséges.

Tulajdonképpen ki volt ez a Bamberger, hogy Pouilly város köteletségének tartotta, hogy emlékéit a városi kutató díszítő mellszoborban örökítse meg? Ki volt voltaképpen ez a fickó? Pelissier — így

matlansággal viseltetnek saját képviselőjük iránt.

Ezekben a bizalmatlansági nyilatkozatokban az ország életészőne és a vidéki választópolgárság tisztalátásának a zavartalanulása nyilatkozik meg, szemben minden olyan elgaloppozással, mely egyeseket a fővárosi pártélet forróbb légkörében számításukon kívül magával ragadott. A vidéken ma kissé hűvösebben, tehát nyugodtabban is gondolkoznak. A vidék úgy látszik jobban ráér megfontolni, hogy helyese-e a nemzet életére a kormány reformjavaslata, amely szerencsés kompromisszum a tulságba menő szélsőségek között. Az ország nagy többségének a kormány javaslata a megfelelő s ezt bizonyítják a választókerületekből érkező bizalomnyilvánítások a kormány iránt.

Ez a vidék hangulata most. És akár doktrinér, frázishős, ingadozó, akár álmeggyőződéslovag, vagy pedig csak spekuláló legyen valaki, a vidéki néphangulattal számolnia kell, vagy legalább is — illik.

Bizalom a kormányban.

A bégaszentgyörgyi kerület munkapártjának gyűlése. — Pap Géza báró ünneplése.
A párdányi munkapárt gyűlése.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —
— jan. 15.

Mozgalmas napja volt ma Bégaszentgyörgy községnek. Ma délután fél 2 órakor tartotta itt ugyanis a bégaszentgyörgyi kerület munkapártja nagygyűlést, hogy állást foglaljon az új választójogi javaslat dolgában.

A kerület minden községéből nagy számmal vonultak föl a munkapárti vá-

lasztók, úgy, hogy a községi vendéglő tágas nagyterme, ahol a gyűlést tartották, szorongásig megtelt és sokan még be sem fértek.

A bégaszentgyörgyi kerületben.

A gyűlésen Bezdán József tordai plébános elnökelt, aki nagyhatású beszédében fejtegette a kormány választójogi reformjának helyességét s indítványozta, hogy a nagygyűlés fejezze ki ez irányban helyeslését és bizalmát a kormány iránt s biztosítsa támogatásáról. Meleg szavakkal szolt azután a kerület kitűnő és közszereplésben álló képviselőjéről, Pap Géza báróról, aki iránt a nagygyűlés szintén legteljesebb bizalmát, szeretetét és ragaszkodását fejezte ki. Megemlékezett ennek során Pap Géza báró kitüntetéséről is s tolmácsolta a kerület választóinak örömet a kitüntetés fölött, amely a legmértöbb férfit érte, aki elévülhetlen érdemeket szerzett a kerület és választói érdekeinek fáradhatatlan előmozdításával.

Percekig tartó viharos éljenzés fogadta az elnöki beszédet s sokszoros lelkes ovációval ünnepezték a választók Pap Géza bárót.

Miután Kaufmann István németül, Tornyánszky Sándor szerbül, Tempea Miklós románul hasonló viharos elismerés és lelkesedés mellett tolmácsolták Bezdán szavait, az elnöki indítvány értelmében egyhangú lelkesedéssel a következő határozati javaslatot foadták el:

A bégaszentgyörgyi országgyűlési választókerület nemzeti munkapártja mai nagygyűlésén megvitattván a kormány választójogi javaslatát, az ebben lefektetett elveket és intenciókat minden irányban helyesli és elhatározza, hogy a kormányt a választói javaslat benyújtásáért üdvözlöi s a párt változatlan bizalmáról biztosítja, amiről a miniszterelnököt táviratilag értesíti. Ugyanez alkalomból üdvözlöi s ragaszkodásáról biztosítja a párt a kerület jelenlegi képviselőjét, báró Pap Gézát, a vármegyei nemzeti munkapárt elnökét, báró Tallián Bélát és dr. Dellimánics Lajos főispánt.

— Bolond dolog, valahol talán csak akadt egy kis hely számomra és ...

— Lehetetlen, asszonyom, telve vagyunk.

Remegve, bájos felindulással tette le a földre az asszonyka kalapdobozát s erővel s energikusan nyitotta ki az egyik ajtót a másik után. Mindenfelől brutálisan hangzott ki, hogy „nincs hely”, mire dühösen becsapódott az ajtó.

Mindezt érdeklődve figyelte a miniszter. A hosszú órákra, melyek reá vártak, elfelejtette, hogy beszédének kéziratát még át sem futotta, csak az elragadó, szőke fejet látta, a csillogó szemeket, a sugár alakot, a bájos, méregtől piruló nőcskét. Eszébe jutott, hogy mielőtt miniszter lett volna, ő is ember volt s hogy a francia udvariasság a legszebb nemzeti ére nyek egyike s alig jutott e gondolatok végére, már a kocsi mellett állott a pályaudvaron. Udvarias mozdulattal, kalapját levéve, a szokottnál egy árnyalattal jobban mosolyogva közeledett a fiatal hölgyhöz.

— Engedje meg, nagyságos asszonyom, hogy szolgálatára legyek. A közoktatás és a szépművészetek minisztere vagyok ...

— Mit segítenek rajtam az összes szépművészetek, uram. Egy helyre volna szükségem részemre és ...

— Bocsanat, nagyságos asszonyom, mint miniszternek rendelkezésemre áll s ez nehéz hivatalom kevés előnyeinek

hívták azt a férfit, aki Franciaország nevelési és esztétikai ügyeit gondozta, — nem tudott feleletet adni a kérdésre. Ugy alkalmilag odadobott kérdésekre (mert egyenesen megkérdeznem nem merete a minisztert) a legellentmondóbb válaszokat kapta: némelyek szerint a híres ember a tojástartó feltalálója volt, mások szerint ő tervezte az esernyőt, míg más részről azt mondták, hogy évekkal ezelőtt igazgatója volt Pouilly város első moziának. Annyi azonban bizonyos, hogy olyan ember volt, akinek az utókor rendkívül sokat köszönhet s polgártársai az emlékmű elkészítésével szent kötelességet teljesítettek. Különböző a leleplezési beszédnek koncepciója, a miniszteri dialektika remeke, melyet hivatalfőnöke készített, szépen, finoman leírva a zsebében volt. S most kinyújtózkodott a puha plüspanlagon, ijedten gondolva a sivar hat órára, melynek eléje nézett.

Ekkor hirtelen egy csinos asszonykát pillantott meg, lihegve sietett, balkezevel felemelve szoknyáját, úgy, hogy a csipkés alsója magasan látható volt. A vállán, hosszú zsinóron egy nagy tarsolyt viselt, mint amelyet 1813-ban a gárdisták hordtak.

— Lyonba! — kiáltott a kalauzra s a hangja keresztülsivította a mozdony sisettségét. A kalauz azonban a vállát vonogatta.

— Minden hely el van foglalva, asszonyom!

A nagygyűlés ezután a következő táviratokat küldte el:

Nagyméltóságú

Lukács László
miniszterelnök urnak

Budapest

A bégaszentgyörgyi országgyűlési választókerület nemzeti munkapártjának ma megtartott nagygyűlése Nagyméltóságodat és az összkormányt azon alkalomból, hogy a választójogi törvényjavaslatot a képviselőház elé terjesztette, mély tisztelettel üdvözlö, változatlan bizalmáról biztosítja és a választójogi javaslatban lefektetett elveket s intenciókat minden irányban helyesli. Bezdán József pártelnök.

Méltóságos

Báró Pap Géza urnak

Budapest

A bégaszentgyörgyi országgyűlési választókerület nemzeti munkapártja mai nagygyűlésén megvitatta a kormány választójogi törvényjavaslatát, ezt minden irányban helyeselte s elhatározta, hogy Méltóságodat a párt szeretetteljes ragaszkodásáról biztosítja. Egyben üdvözlö a párt abból az alkalomból is, hogy a királyi kegy Méltóságodat áldásdus közügyi működéséért mindnyájunk örömeire s büszkeségére bárói ranggal tüntette ki. — Bezdán József pártelnök.

Ugyancsak táviratilag üdvözölte a gyűlés Tallián Béla bárót és dr. Delimanic Lajos főispánt, amire a gyűlés a leglelkesebb hangulatban Pap Géza báró képviselő viharos éltetése mellett véget ért.

A párdányi kerületben.

Ugyancsak nagyarányu, lelkes tüntetés volt a kormány mellett Párdányban, ahol szintén ma tartotta pártgyűlését a párdányi kerület nemzeti munkapártja.

Mintegy 1600 választó gyűlt össze szánon, vasuton a választókerülethez tartozó párdányi, esenei és módosi járásokból s viharos lelkesedéssel tüntettek a kormány és a kormány választójogi javaslatára, valamint a kerület köztisztviselőiben és szeretetben álló képviselőjében, ifj. dr. Dániel Pál mellett.

A gyűlést d. e. 10 órakor nyitotta meg Petrikovits Róbert pártelnök s meleg szavakkal üdvözölte a nagy számban összegyűlt párttagokat.

Ezután Vuchetich István párdányi rk. plébános magyar és német nyelven, Misich Milivoj felsőtitkár gkel. plébános szerb, Csimplonériu Pál

egyike egy magányos, kényelmes, fentartott szakasz. Ha megtisztelne . . .

— Oh igen! Hol van az ön magányos, kényelmes, fentartott szakasz?

— Itt!

A miniszter felszakította az ajtót, röptében még egy csodálatosan kis lakkcipőnek és áttört harisnyának látványában gyönyörködött s az asszonyka már ott ült a vörös plüssön ezzel a kiáltással, hogy „nagyyszerű!” De a következő pillanatban ismét felugrott.

— Igen, de az istenért, hol maradt ő . . . Oh, itt jön már! Gyere szivecském, gyere drágám, gyere édes angyalom!

S betolta magát egy gömbölyű pocak, mely fölött egy vörös, vastag, szürke kendővel háromszor körülkötött nyakon ülő fej volt látható.

— Nézd csak uracskám — magyarázta a szép asszony, mialatt asztalmasan köhögő férjét gyöngéden nézte — a miniszter ur oly jó volt, hogy helyet adott nekünk fentartott szakaszban.

A jövevény zavartan dadogott. Egy valóságos miniszterrel szembenülni nem kis dolog! Néhány köszönő szót mondott s gyöngéden szorongatta az örömtől mosolygó feleségének kezecskéjét. Pelissé azonban elfordult, a kocsai egyik sarkába ült, esendesen sóhajtvá előhuzta beszédének kéziratát s elmélyedt az olvasásában. Csak időnkint emelte fel tekintetét s látta, amint két utitársa előbb lopva, ráirányzott félő oldalpillantásokkal, azután mind bátrabban és fesztelenebbül simul egymáshoz és eszókolozott . . .

Fritz Bondy.

csebezi gkel. román lelkész román nyelven fejtegette a kormány választójogi javaslatának fontosságát és előnyeit.

A főlészóalások után a pártgyűlés határozati javaslatot fogadott el, melyben egyhangu lelkesedéssel a javaslat mellett foglal állást.

A pártgyűlés végül a pártelnök indítványára a következő táviratokat küldötte:

Nagyméltóságú

Lukács László
miniszterelnök urnak

Budapest

A párdányi választókerület nemzeti munkapártja a választójogi törvényjavaslat benyújtása alkalmából mai napon tartott nagygyűlésének egyhangu lelkesedéssel hozott határozatából kifolyólag Nagyméltóságodat és a magyar királyi kormányt bizalmának és ragaszkodásának kifejezése mellett mély tisztelettel üdvözö, mert tudatában van annak, hogy a javaslat egyrészt demokratikus szellemű áthatva népünk szízeit ruházta fel alkotmányos jogokkal, másrészt feltétlenül biztosítja a magyar állameszme további szilárd fennállását. Petrikovits Róbert pártelnök, Schwarez János pártjegyző.

Nagyságos

Dr. ifj. Dániel Pál
országgy. képviselő urnak

Bpest, Képviselőház

A párdányi választókerület nemzeti munkapártja a választójogi törvényjavaslat benyújtása alkalmából a mai napon tartott nagygyűlésében egyhangulag elhatározta, hogy Nagyságodat rendületlen ragaszkodásáról és feltétlen bizalmáról biztosítja és felkéri, hogy a böles mérséklettel alkotott javaslatnak törvényerőre leendő emelésében hathatósan közreműködni sziveskedjék. — Petrikovits Róbert pártelnök, Schwarez János pártjegyző.

HIREK.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósága holnap, esütörtökön délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az időközben összegyűlt ügyeket intézi el.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Szücs Béla pancsovai kir. törvényszéki jegyzőt a IX. fizetési osztályba kinevezte.

— **Az állandó választmány ülése.** Torontálvármegye állandó választmánya tegnap délután Jankó Ágoston alispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a csütörtöki közgyűlés tárgyatit készítette elő.

— **A református egyház jótékony mulatsága.** A nagybeeskereki református egyház szociális intézményeket akar létesíteni temploma mellé és pedig egy „szeregetházat” elhagyott gyermekek és öregek számára, „cseléd otthont” és „cseléd-elhelyezőt” és egy nagy termet, melyben tudományos és vallásalköles felolvasások és előadások tartassanak a nap bármely szakában, továbbá társasösszejövetelek, teaestélyek stb. és egy állandó melegedőt szegények számára. E célra február hó 1-én a kaszinó összes termeiben „Parasztbál” címen tánemulatságot tartanak, jelezve e címmel már azt, hogy a nők egyszerű öltözetben, lehetőleg népies viseletben jelenjenek meg. Az est sikere érdekében nagy buzgalommal működik a rendezőség és az egyház ügybuzgó főgondnoka, Szilágyi Lajos törvényszéki bíró, ugy, hogy az est sikere iránt a legjobb reményekkel vannak.

— **Családirtó örült.** Mint Nagyikindáról jelentik, Talpai József porgányi földművesgazda tegnap dühöngési rohamában feleségére és két kis gyermekére rontott s mindhármukat egy hosszú, éles és hegyes konyhakéssel összeszurkálta és összevagdosta. Az áldozatok haldokolnak.

— **Aki féltette pénzét a bankban.** Temesvárról írják: Damjanov Miklós gyárvárosi lakosnak kétszázhetven korona készpénze volt elhelyezve egy első-

rendü temesvári pénzintézetben. A háborus idők hatása alatt Damjanov jobbnak vélte, ha pénzt magánál hordja és ezért a betétet felvette és csak a kamatokat hagyta a bankban. A pénzt ok nélkül féltő embert kegyetlenül megtréfálta a sors. Vasárnap este Damjanov a Zöld patkóhoz címzett korcsmában mulatozott és amikor hazatért, megütközéssel vette észre, hogy kabátja belső zsebéből eltűnt a kétszázhetven korona és a betéti könyv. A rendőrség nyomában van már a tettesnek, Damjanov pedig a saját kárán tapasztalhatta, hogy a pénz a bankban mégis csak jobb helyen van, mint az ügyes tolvaj által hozzáférhető zsebben.

Színház.

** **Pályázók a délvidéki szinikerületre.** Ma járt le a délvidéki szinikerület igazgatására kiirt pályázat. A kerület iránt mint mindig, ezuttal is élénk érdeklődés mutatkozott, mert nyolcan pályáztak a kerület igazgatásáért. A pályázók a következők: dr. Márfy Károly, a felvidéki szinikerület igazgatója, Szabó Ferenc nyitrai szinigazgató, Szabados László dési szinigazgató, Balla Kálmán volt pozsonyi szinigazgató, Lenkei Zoltán, a temesvári szinintársulat titkára, Neményi Lipót, az északkeleti szinikerület igazgatója, Könyves Jenő, az első magyar staggione-társulat igazgatója és Iván Sándor, a pozsonyi szinintársulat titkára. A beérkezett pályázatok fölött február hó 15-ikéig döntenek a szinikerület kiküldöttei.

** **A Faun.** Telt ház nézte tegnap este Knoblauch pompás vigjátékát, a Faunt, amelyet most mutatott be nálunk Könyves Jenő szinintársulata. A fantasztikus vigjáték eredetiségével és ötletességével nálunk sem tévesztette el hatását s a közönség igazi élvezettel figyelte a darab finomságait, a vidám és amellet mély szatírá s a könnyed, játszi formában előadott életigazságokat. A szereplők gondos és elmélyedő játéka majdnem minden részletében érvényesítette a darab szépségeit s különösen Herceg Jenő a címszerepben elsőrangú alakítást nyújtott. Diszkrétén s amellet színesen és kifejező erővel játszotta Faunt és sikerült maszkjával, kedvesen félszeg mozdulataival teljes illuziót keltett. Igazán gratulálhatunk neki ezért a szép alakításért, amely alig marad mögötte Rajnai Gábor hires alakításának. Igen jó volt Arany Olga előkelően tompított hangjával, továbbá Rónai Géza és Szapáry Janka. A szép előadást és az előadók gondos játékát a közönség meleg tapsokkal honorálta.

TÁVIRATOK.

A háborus események.

Még nincs döntés. — Az utolsó békekísérletek. — A helyzet Szerbiával. — Németország Franciaország ellen? — Drinápoly. — A tőzsde.

Budapest, jan. 15. (A „Torontal” eredeti távirata.) A balkáni háboru dolgában még mindig nincs döntés. A Reutter-ügynökségnek az a jelentése, amit a balkáni delegátusok tegnapi értekezletéről hozott, még nem jelenti a béketárgyalások végleges megszakadását és a háboru újból való kitörését, mert a balkáni szövetségesek ultimátuma a nagykövetek jegyzékének átadásakor aktuális. Mivel pedig a nagykövetek még nem nyújtották át jegyzéküket a portának, a háboru folytatása addig függőben marad. Egy londoni jelentés még a helyzet enyhüléséről is ad hírt, amely szerint a balkáni delegátusok egy újabb jegyzékben engedményeket tettek volna, viszont azonban más

jelentések reménytelennek mondják a helyzetet.

Mai jelentéseink a következők:

Még nincs döntés. Az utolsó békekísérletek.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A békemisszió tagjai még valamennyien Londonban vannak. A török delegátusok kijelentik, hogy még nem kaptak értesítést a török nemzetgyűlés tanácskozásának eredményéről, ezt pedig előbb bevárják.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A balkáni delegátusok tegnap este értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy egy újabb jegyzéket intéznek a török delegátusokhoz, amelyben engedményeket tesznek s amely engedményekről azt hiszik, hogy lehetővé teszik a tárgyalások folytatását.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: Sir Edward Grey mint a békekonzferencia üszteletbeli elnöke értesítette a balkáni delegátusokat, hogy rideg határozatuk folytán nem hívja össze újból a békekonzferenciát.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A nagyhatalmak itteni nagykövetei elhalasztották a portához intézendő jegyzéknek esütörtökön való átadását. Ezt azonban csak formai okokból tették s azt akarják, hogy a porta ne várja be a jegyzék átadását, hanem előbb mutasson engedékenységet.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófia jelentés szerint, a balkáni szövetségesek a nagyhatalmak jegyzékének átadása után, ha az sikertelen marad, szakítják meg végleg a tárgyalásokat s a hatalmak flottademonstrációjával egyidőben kezdik meg újból az ellenségeskedést. Új háboru esetén a görög flotta a tengeren operál, míg a szövetségesek seregei Galipolinál egyesülve támadnak.

A helyzet Szerbiával.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Prizrenben ma van az ünnepies elégtételadó aktus. A konzulátus személyzete Prohászka konzullal élén díszben megjelenik az épület előtt, majd fölhúzzák a konzulátusra a monarchia lobogóját, amely előtt a szerb katonaság megadja a szokásos tisztelgést.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: A „Temps” belgrádi jelentése szerint a szerb kormány eláll attól, hogy nyilatkozatot tegyen aziránt, hogy csapatait a békekötés után Durazzóból és az adriai tengerpartról visszavonja. Az erre vonatkozó előzetes bejelentésről azt hitte a szerb kormány, hogy jó hatással lesz Szerbia és Ausztria-Magyarország viszonyára, de miután ezt a hatást nem látja, nem tesz nyilatkozatot.

Bécsi jelenés szerint a szerb kormány ez újabb határozatának ott semmi jelentőséget nem tulajdonítanak. A külügyi hivatalban hangoztatják, hogy ha a nagyköveti konferencia döntött Albánia határaitól, a szerb csapatokat minden nyilatkozat nélkül vissza kell vonni.

Németország Franciaország ellen.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: A „Libre Parole” című lap azt a szenzációs értesítést hozza, hogy Németország megtett minden intézkedést arra, hogy Franciaországot megtámadja. A támadással

Németország meg akarja előzni azt, hogy Oroszország teljesen felfegyverkezzék s így biztosítsa magának a sikert. A lap hozzát teszi, hogy ezt az értesülést más oldalról is megerősítik.

Drinápoly.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Sukri pasa, Drinápoly parancsnoka szikratáviratot küldött, amelyben jelenti, hogy tisztjei és katonái jól vannak, lelkesek s a legutolsó zsoldjukat is pontosan megkapták.

A tőzsde.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bizonytalan hírekre az irányzat lanyha volt s egyes értékek estek. Déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 798, Osztrák Hitel 614, Koronajáradék 85, Jelzáloghitelbank 426, Leszámitoló Bank 511, Hazai Bank 288, Magyar Bank 549, Rimamurányi 709, Salgótarjáni 734, Közuti Vsaut 673, Villamos Vasut 362.

A nemzeti munkapárt értekezlete.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országos nemzeti munkapárt január 24-ikén este fél 7 órakor értekezletet tart, amelyen bejelentik Perczel Dezső pártelnök lemondását s egyúttal megválasztják pártelnökké Khuen-Héderváry Károly grófot. Este 9 órakor Khuen tiszteletére díszvacsora lesz, amelyen részt vesz a kormány valamennyi tagja, valamint az összes párttagok.

A választási elnökök

a kormány javaslatában.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Budapesti Hirlap” feltűnést keltő cikket közöl a választójogi javaslatnak a választási elnökről szóló intézkedéseiről és tényekkel cáfolja, hogy alaptalan az az aggodalom, mintha a javaslat a választási elnököt diktatori hatalommal ruházná fel. Kimutatja, hogy a választási elnöknek az a joga, hogy a választás megnyitását elhalassza, sőt meg-husítotttnak is jelentheti, Andrassy javaslatában is megvolt. A javaslat szerint az elnöknek joga van visszautasítani olyan jelöltet, kiről kétségtelen, hogy képviselővé nem választható, de az elnöknek visszautasítási jogát olyan biztosítékok veszik körül, melyek a visszaélést kizárják. Elsősorban is a választási elnök visszaélés esetében a legszigorubb büntetéssel sújtatik, a bíróság pedig utólag megsemmisítheti a választást, ha az elnök jogtalanul utasít vissza valamely jelöltet. A B. H. fejtegetéseiből nyilvánvaló, hogy a választási elnök hatásköre miatt való támadások részben felületességéből, részben rosszakaratból erednek.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11.87
Buza (októberre)	11.97
Rozs (áprilisra)	10.28
Rozs (októberre)	9.70
Zab (áprilisra)	10.85
Zab (októberre)	9.16
Tengeri (májusra)	7.69
Tengeri (júliusra)	7.89

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyilttér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Fog-Krém

KALODON!

Szájviz

Torontálvármegye árvaszékétől.

51436—1912. szám.

1403—3.3

Hirdetmény.

Torontálvármegye árvaszéke ezennel közhirrre teszi, hogy néhai Friedenlieb Lipótné hagyatékában talált drágaságok 1913. évi január hó 16-án d. e. 10 órakor Nagybecskereken, megyeház, földszint 26, dr. Szentiványi Ferenc tb. árvaszéki ülnök hivatalos helyiségében nyilvános árverésen el lesznek adva.

Még pedig eladásra kerül:

1. Egy fekete dobozban 12 db ezüst kávéskanál és 1 db ezüst tejmérő kanál . . . . . 84 K.
2. Egy fekete dobozban 12 db ezüst evőkanál . . . . . 103 K.
3. Egy fekete dobozban 6 db ezüst evőkanál . . . . . 72 K.
4. Egy fekete dobozban 3 db ezüst kompótkanál . . . . . 36 K.
5. Egy fekete dobozban 5 db ezüst leveskanál . . . . . 84 K.
6. Egy fekete kazettában sima aranykarperec . . . . . 40 K.
7. Egy fekete kazettában 2 db arany jegygyűrű, á 17 K . . . . . 34 K.
8. Egy fekete kazettában 1 db különküli kis pecsétgyűrű . . . . . 9 K.
9. Egy fekete kazettában 1 db aranygyűrű 2 gyémánt és 1 em. kövel . . . . . 26 K.
10. Egy vörös tokban 1 db porcellánkarperec ezüstéremmel . . . . . 36 K.
11. Egy vörös tokban 1 db brachel arany saphir kövel . . . . . 36 K.
12. Egy hosszukás tokban 2 drb arany-péncz függővel . . . . . 52 K.
13. Egy hosszukás tokban 1 drb okszidált meltü 1 drb 20 márkás arany pénzzel és két kis gyémánt csüngővel . . . . . 60 K.
14. Egy hosszukás tokban 1 drb arany meltü 1 drb gyöngyutánzzattal . . . . . 3 K.
15. Egy hosszukás tokban 1 darab medailion 3 rubinnal . . . . . 18 K.
16. Egy kékvirágos fekete tokban 1 drb aranylánc karperec egy kis zöld löherével . . . . . 36 K.
17. Egy ezüst férfióra . . . . . 7 K.

Összesen 741 K.

Megjegyzik az árvaszék, hogy amennyiben ezen ingóságok leltári értékben nem lesznek eladhatók, úgy a leltári értékre való tekintet nélkül a legtöbbet ígérőnek lesz eladva.

Nagybecskereken, 1912. évi december hó 18-án tartott árvaszéki ülésben.

Dr. Riesz,
h. árv. elnök.

**Egy elegáns szép
szán eladó
Klein Bernátnál
Nagybecskereken.**

1533 31

Parfümeria.

A legfinomabb bel- és külföldi illatszerek.

Ibolya és gyöngyvirág parfüme. dekája 60 f.

Treffle, rózsá. Oponax, Chypre, reseda,

széna, pacsuli illat, dekája 60 fillér.

Ideal, Vera Violetta, Princesia, Rose de

France, Crab-Apple stb., dekája 1 kor.

Finom szobaiillat, dekája 8 fillér, üvege

1 korona és 1 korona 50 fillér.

Kölni viz, literje 4 kor., üvegeje 1, 2, 3 kor.

Doboz és üvegekben az összes

divatos francia s egyéb parfümök.

Finom toillette szappanok, puderek és arckrémek.

Fogkefék, fogpépek és szájvizek, fésűk, haj-

kefék, tükrök, hajfestékek és hajbetétek.

Finom angol creppe méterje 60 fillér.

Hajápolási s egyéb toillette cikkek

nagy választékban jutányosan kaphatók

Kovács Sándor drogériájában

Nagybecskerek.

Telefonszám 43. 1179-11.2 Telefonszám 43.

Perjámosi járás főszolgabírájától.
94—1913. szám. 1556—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye perjámosi járásában
Sárafalva székhellyel megüresedett **körorvosi**
állásra pályázatot hirdetnek.

A kör községei: Sárafalva, Egres, Nagy-
szentpéter és Ujszentpéter.
A lakosság száma 11300. A lakók ro-
mán, szerb és német ajkúak.

A körorvos javadalmazása az 1908. évi
XXXVIII. t.-c. értelmében évi 1600 korona
törzsfizetés és négy ízben 200—200 kor ötöd-
éves korpótlék, Sárafalva községtől 600 kor.
évenkénti fizetékigéztetés, 1000 kor. lakbér
és Sárafalva községtől természetbeni lakás.

Egyben megjegyzem, hogy Egres község
a körből ki akar válni, mely ügy jelenleg fo-
lyamatban van.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kér-
vények folyó évi február hó 10-ig hozzám
annyival is inkább nyújtandók be, mert az el-
késetten vagy szabályszerűen fel nem szerelt
kérvényeket figyelembe nem veszem.

Perjámos, 1913. évi január hó 5.

Dr. Sal, főszolgabíró.

95—1913. kig. szám. 1588 - 2.2

Pályázati hirdetmény.

Az adómunkálatokban teljesen jártas
egyen azonnali alkalmazást nyer 3 havi idő-
tartamra, havi 120 korona díjazás mellett. —
Okmányolt kérvények alólirhoz nyújtandók be.

Torontálszigeten, 1913. január 13. án.

Budur Sándor, jegyző.

Hirdetmény.

Jorgovics Gyula

nagymargitai gör. keleti lelkésznel

egy berni anyától és
siementhal apától
— származó —

**2 éves piros-tarka
bika eladó.**

1590—22

Meghívó

a Beodra-Karlovai takarékpénztár részvénytársaság

Beodrán, 1913. évi január 26-án délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében megtartandó

V. rendes közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Igazgatóság évi jelentése.
3. Igazgatóságnak a haszon felosztására vonatkozó javaslat.
4. Felügyelő-bizottság jelentése.
5. Fölmentvény iránti határozathozatal.
6. Sorsozás utján kilépő két igazgatósági tagnak megválasztása.
7. Indítványok.

Jegyzet. A mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt nyolc nap alatt a társaság irodájában megtekinthető. A közgyűlésen az alapszabályok 11. §-a szerint csak azon részvényeseknek van szavazati joguk, akiknek részvényei a közgyűlés előtt 14 nappal a részvénykönyvben neveikre átíratott.

Beodra, 1913. évi január hó 7-én.

Az igazgatóság.

A Beodra-Karlovai takarékpénztár részvénytársaság

Vagyon.

Mérleg-számlája 1912. évi december hó 31 én.

Teljes.

Fkvi Ipsz.		Korona	Fkvi Ipsz.		Korona
36	Pénztári készlet	9324 04	2	Részvénytőke	100000 —
37	Váltótárca	451382 —	26	Tartalékalap	33000 —
40	Folyószámla	870 32	32	Takarékbetétek	313475 87
19	Leltár	120 —	13	Visszszámítolási hitel	11000 —
44	Letétek	7775 —	42	Lombard kölcsön	6700 —
30	Értékpapírok	8998 —	15	Óvadékok	7800 —
43	Kötelezvény kölcsön	8000 —	17	Átmenő kamatok	4581 14
				Nyereség: Át hozat mult évről	595 02
				Folyó évi nyereség	9317 33
		486469 36			9912 35
					486469 36

Kiadás.

Nyereség-számlája 1912. évi december 31 én.

Bevétel.

Fkvi Ipsz.		Korona	Fkvi Ipsz.		Korona
38	Betéti kamatok	16087 18	35	Leszámítolási kamatok	34257 59
8	Tőkekamatadó	1608 72	35	Más intézetnél elhelyezett tőkék kamatai	11 51
41	Fizetések	3540 —	31	Értékpapirkamat	400 —
35	Kezelési költség	1464 30	39	Vegyes bevételek	443 81
21	Üzleti adó	1284 24	3	Kiállítás díjak	44 16
22	Visszkamat	1330 30	25	Nyereségát hozat a mult évről	595 02
20	Leírás: Értékpapírok árcsökkenése folytán	525 —			
	Nyereség: Át hozat mult évről	595 02			
	Folyó évi nyereség	9317 33			
		35752 09			35752 09

Haszonfelosztási javaslat. Az igazgatóság javaslata, hogy a 9912 K 35 fill. nyereségből 9000 korona osztalékra fordítsanak, — 500 régi részvény után a 18 K — a 912 K 35 fill. nyereségmaradvány pedig a jövő évre átvitessék. Tartalék-alap az új részvények után befolyt felpénzből ez évben 16500 koronával gyarapodott, tehát annak újabb javadalmazására nincs szükség. Ezzel a régi és új részvények egyenlő értékűekké válnak. Az új részvények a tervezet értelmében 1913. évtől kezdve részesednek az üzleti nyereségben.

Beodra, 1912. december 31.

Forgách Miklós, könyvelő.

A Beodra-Karlovai takarékpénztár részvénytársaság.

Grifaton György, pénztáros

Az igazgatóság:

Spitzer Ignác

Herodek Károly

Trifunac Mihály

Lutyé Sándor

Bergenthal József

Czuczty Danila

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. Ugy a zárószámadásokat, mint a haszonfelosztási javaslatot elfogadásra ajánljuk.

Beodra, 1913. január 7.

A felügyelő-bizottság:

Lemlein György

Havlik József

Schön Vendel

Dassinger Jakab.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskerekén.